Teknologiateollisuus

Asiantuntijalausunto
15.9.2022

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijalausuntopyyntönne 13.9.2022, TaV 20.9.2022

Asia: U44/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista ja direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Taustaa:

Teknologiateollisuus ry on sekä kansallisessa että globaalissa kiertotaloussiirtymässä keskeisessä roolissa, sillä se edustaa puolta Suomen koko viennistä ja sillä on jo pitkät perinteet toiminnan tehostamisessa, materiaalitehokkuudessa ja ”niukkuuden” vaalimisessa. Lisäksi toimialalla on vahvaa osaamista palveluliiketoiminnassa kuten huoltoliiketoiminnassa, tehdaskunnostuksissa tai digitaalisissa ratkaisuissa.

Kiertotalouden avulla pystytään vahvistamaan Suomen vientivetoista taloutta ja voidaan hakea uutta kilpailuetua samalla kun luonnonvaroja käytetään kestävästi ja luodaan uutta hyvinvointia. Tämän vuoksi Teknologiateollisuus ry on ensimmäisenä toimialana Suomessa vahvistanut alalle oman kiertotalousohjelman. Lisäksi Teknologiateollisuus ry on ensimmäisenä ilmoittanut lähtevänsä mukaan kansalliseen kiertotalouden skenaario- ja sitoumustyöhön. Tavoitteena on luoda toimialalle oma sitoumus Teknologiateollisuuden kiertotalousohjelman pohjalta.

Lausunto:

Teknologiateollisuus ry toteaa, että ekosuunnitteludirektiivi on ollut toimiva ja sen laajentaminen on kannatettavaa. Ehdotus tuotekohtaisesta lähestymistavasta on Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan niin ikään tervetullut. Tämän tulee koskea niin kestävyyttä kuin tietovaatimuksia, mukaan lukien digitaalisen tuotepassin tietovaatimuksia.

Teknologiateollisuus ry muistuttaa, että uusia tuotekohtaisia kestävyyskriteereitä määriteltäessä on tarpeen noudattaa ns. SMERC-periaatetta: **S**pecific, **M**easurability, **E**nforceability, **R**elevance, **C**ompetitiveness.

Teknologiateollisuus ry kannattaa direktiivin muuttamista delegoiduksi asetukseksi, sillä sen myötä kansallinen tulkinnanvara vähenee, mikä varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

Euroopan sisämarkkinoilla. Tällä tavoin myös tuontituotteiden ja EU:n markkinoilla tuotettujen tuotteiden kohtelu on tasapuolista.

Teknologiateollisuus ry näkee digitaalisessa tuotepassissa paljon mahdollisuuksia. Se mahdollistaa tuotteiden olennaisten vastuullisuustietojen keräämisen. Digitaalinen tuotepassi tulee Teknologiateollisuuden näkemyksen mukaan laatia siten, että jokainen arvo- ja toimitusketjun osapuoli lisää siihen omat olennaiset tietonsa. Näiden tietojen tulee perustua perusteltuun tietotarpeeseen siten, että ne edistävät kestävää kehitystä ja erityisesti kiertotaloutta.

Teknologiateollisuus ry kannattaa lämpimästi ekosuunnittelufoorumin perustamista. Näin voidaan varmistaa, että kaikki olennaiset sidosryhmät saavat tuotua näkemyksensä esille kehitettäessä uusia vaatimuksia tuoteryhmille. Ekosuunnittelufoorumia suunniteltaessa tulee kuitenkin tarkkaan miettiä, miten kaikki kiinnostuneet tahot saavat aidosti mahdollisuuden osallistua foorumiin.

Teknologiateollisuus ry:n pyyntönä on, että jokaiselle tuotemääräykselle tehtäisiin erillinen vaikutustenarvointi.

On äärimmäisen tärkeää, että yrityksillä on aito mahdollisuus valmistautua ja myös ennakoida tulevia uusia vaatimuksia. Tästä syystä Teknologiateollisuus ry suhtautuu myönteisesti asetukseen sisällytettävien uusien tuotteiden priorisointiin ja suunnitteluun sekä suunnitelman säännölliseen päivittämiseen. Päivitettyyn suunnitelmaan ei kuitenkaan tule sisällyttää uusia tuoteryhmiä ennen kuin vanha suunnitelma on toteutettu.

Teknologiateollisuus ry nostaa esiin lisäksi muutamia huolenaiheita, joihin Suomen kannassa olisi vielä syytä kiinnittää huomiota.

Komissio pyrkii käyttämään EU-sääntelyssä yhä enemmän delegoituja asetuksia direktiivien sijaan. Tämä antaa komissiolle enemmän valtaa laatia määräyksiä ja vaarana on, että kansallisia ehtoja tai eri osapuolten näkemyksiä ei tällöin oteta riittävästi huomioon.

Tietovaatimukset, erityisesti huolta aiheuttavia aineita koskevat vaatimukset, ovat pk-yrityksille liian raskaita suhteessa niiden hyötyihin kiertotalouden näkökulmasta.

Digitaalisen tuotepassi on suunniteltava huolellisesti siten, että yritysten luottamuksellisina pidettävät tiedot eivät vaarannu. Lisäksi tiedon tarkkuus ja luotettavuus koko toimitusketjun osalta vaikuttavat merkittävästi digitaalisen passin ja sen tietojen käyttökelpoisuuteen.

Kolmannen osapuolen sertifiointia ei tulisi vaatia pakollisena, sillä se ainoastaan lisäisi taakkaa tuottajalle ilman, että se aidosti parantaisi tuotteen kestävyyttä tai markkinavalvontaa.

On syytä huomioida, että uudistuva ja laajeneva sääntely asettaa erityisesti pk-sektorille kokonaan uusia vaatimuksia. Teknologiateollisuus ry on aidosti huolissaan siitä, miten yritysten resurssit ja osaaminen tulee riittämään näiden hyvin yksityiskohtaisten vaatimusten täyttämiseen. Huolena on, miten EU:n jäsenvaltiot pystyvät auttamaan vaatimusten täyttämisessä yrityksiä siten, että tasapuoliset toimintaedellytykset tulee taattua.

Lopuksi Teknologiateollisuus ry muistuttaa, että sääntöjen määritelmien tulee olla riittävän selkeitä ja ymmärrettäviä. Niiden tulee myös mahdollisuuksien mukaan perustua asiaan liittyviin standardeihin, jotta vältytään väärinymmärryksiltä.

Lisätiedot:
Asiantuntija Carina Wiik
sähköposti: carina.wiik@teknologiateollisuus.fi
puhelin: 040 717 3627